

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source :	ไทยโพสต์		
Date :	- 6 ส.ค. 2551	Page :	1-5
		No :	51007453

แสงหนึ่ง

แสงหนึ่ง

ทามกลางความเศร้าสลดใจของพสกนิกรชาวไทย ต่อการเสด็จสู่สวรรคาลัยของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ปวงชนชาวไทยล้วนรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ในพระกรณียกิจมากมายหลายด้านที่ทรงเจริญรอยตามสืบสานพระปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และทรงแบ่งเบาพระราชภาระของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงมีพระอัจฉริยภาพและความสนพระทัยหลากหลาย ทั้งด้านการอ่าน การเขียน การถ่ายภาพ และดนตรี พระนิพนธ์เช่น “แม่เล่าให้ฟัง” “เวลาเป็นของมีค่า” “เจ้านายเล็กๆ ยุวกษัตริย์” “พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5” นอกจากทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ยังเปี่ยมด้วยคติธรรม ทำให้พสกนิกรได้เข้าใจว่าเหตุใดสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะในรัชสมัยของในหลวงของเราจึงเป็นที่รักและเทิดทูนอย่างสูง

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจสำคัญทั้งด้านการศึกษาและสาธารณสุข ทรงเป็นพระอาจารย์สอนพิเศษภาษาฝรั่งเศสให้กับหลายนมหาวิทยาลัย ทรงสนับสนุนโครงการจัดส่งเยาวชนไทยไปร่วมการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ พระราชทานทุนการศึกษาและเป็นองค์อุปถัมภ์มูลนิธิต่างๆ เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ขณะเดียวกันทรงดำรงตำแหน่งองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิแพथยาสมาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มูลนิธิชัชวาทย์ม มูลนิธิโรคไต เป็นต้น

ไทยโพสต์แทบลดยัดขออน้อมรำลึกบางส่วนในพระกรณียกิจทั้งสองด้านนี้

‘ความสูญเสียครั้งที่ 2’ นพ.ยุทธ โพธารามิก

“ภาพเดิมคือสมเด็จย่าแล้วท่านเข้ามาซื้อ บังเอิญว่าคนที่มาซื้อเป็นลูก เพราะฉะนั้นจะซื้อได้ง่ายกว่า คนที่เข้ามาซื้อภาพเดิมใหม่ ก็อาจจะลังเลนิดหนึ่ง ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ได้รับกลับมากจะเหมือนแม่ท่านไหม คำนี้ท่านรับสั่งเอง แต่ผลสุดท้ายสิ่งที่ได้รับกลับไปเท่าเทียมกัน และก็ค่อนข้างจะดี ท่านก็มั่นใจขึ้น หุ่นงานเดิมที่เลย”

5 องค์ปรธานมูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) อติตอธิบติกรมควบคุมโรคติดต่อ เป็นแพทย์อาสา มาตั้งแต่ปี 2516

“หน่วยแพทย์เคลื่อนที่สมเด็จพระศรีฯ ตั้งเมื่อปี 2512 ชื่อแรกคือ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ นี่ชื่อที่มาของชื่อ พอ.สว. พอ.คือแพทย์อาสา สว.คือสังวาลย์ หลังจากได้รับพระอิสริยยศสูงขึ้น ชื่อมูลนิธิเลยเปลี่ยน คนกรุงเทพฯ ไม่รู้จัก ภาคอื่นรู้จัก ต้องให้เครดิตสื่อมวลชน เพราะ 2 วันที่ผ่านมามีคนรู้จัก พอ.สว.ทั่วประเทศไทย ออกทุกช่อง 24 ชั่วโมง ทุกแขนง ซึ่งเป็นเรื่องดี”

คุณหมอเล่าว่าเพิ่งไปอัดเทปรายการ “คุณพระช่วย” ร้องสดเพลงแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นเพลงแรกที่ พอ.สว.จังหวัดร้องต่อหน้าที่ประทับสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เมื่อปี 2546 ที่สบเมย หลังจากนั้นทุกจังหวัดก็มีเพลงของตัวเองและมีโครงการรวบรวมเป็นซีดีตั้งแต่ปีที่แล้ว

คุณหมอบอกว่าไม่สามารถร้องได้ทุกจังหวัดหรอก

“เนื้อเพลงของแม่ฮ่องสอนจำได้ เป็นธรรมชาติ และเป็นเพลงแรก first impression เด็กเล็กๆ บนเขายังร้องได้เลย เด็กนักเรียนนอกโรงเรียน คนแต่งเนื้อแต่งดีจริงๆ เลย คือถ้าเนื้อเพลงนั้นจะถ้าเด็กร้องได้รับรองดั่งเหมือนกับหลวงวิจิตรวาทการพูดไว้ เพลงอะไรก็ตามถ้าเด็กร้องได้สบาย เพลงหลวงวิจิตรวาท แต่เพลงเด็กร้องได้ทั้งนั้น”

บอกว่าตอนนี้ครบ 51 เพลง 51 จังหวัดแล้ว

“เพราะ 2 จังหวัดสุดท้าย ปัตตานี นราธิวาส มาถวายพระพรที่ศิริราชเลยร้องที่นี่ เพราะไม่มีโอกาสร้องในพื้นที่ ช่อง 3 เขาไปบันทึกให้เรียบร้อย ก็จะเอามาใส่เป็นซีดี เป็นสิ่งที่ติดค้างกันอยู่เพราะท่านก็พากลับเรียบร้อยแล้ว”

ทั้ง 51 เพลงไม่ค่อยมีใครได้ยิน “ไม่ใช่เพลงตลาด ผมเองก็ไม่เคยได้ยิน มาร้องถวายท่าน เพราะบ้างไม่เพราะบ้าง แต่ท่านชมว่าเพราะหมด”

หมอวัลลภ ไทยเหนือ ที่เขามานั่งคุยด้วยครู่หนึ่งบอกว่า พอ.สว.แม่ฮ่องสอนตอนแรกก็ไม่กล้าร้อง

“โธ้ย ครั้งแรกไม่กล้าร้อง แม่ฮ่องสอนแดนไพร เพราะทุกคนทราบที่ท่านโปรดเพลงคลาสสิก แต่พอร้องแล้วพระองค์ท่านมีความเป็นกันเอง ทุกคนก็ประทับใจ พอท่านเสด็จไปอีกที่ที่ปางมะผ้าก็ร้องอีกรอบ”

หมอวัลลภบอกว่าตัวเองก็ต้องไปร้องออกอากาศทางช่องยูบีซี เรียกว่าแบ่งกันร้อง

“ตอนสุดท้ายเป็นอย่างนี้... ตัวฉันเกิดมาในแม่ฮ่องสอน อยู่ตามประสาทตาตอน ไม่เอาทรทุกซ່อนใดๆ ไม่ใฝ่สูงมุ่งหวังในสิ่งยวนใจ สวรรค์แดนไกล ไยสุขใดที่ไหนดจะปาน”

ซีดีชุดนี้ถ้าทำเสร็จจะให้ พอ.สว.แต่ละจังหวัดขายเอาเงินเข้าจังหวัดเอง

“ที่แรกท่านลงเลนะว่าออกไปจะมีคนว่าหรือเปล่านั้น ผมบอกว่าคนชอบท่านก็เยอะ ผมต้องเอา public hearing ไปกราบทุกท่าน ไม่รู้ใครว่าแต่ส่วนใหญ่ไม่ว่า มีแต่อยากจะทำ คือท่านบอกว่าไม่ได้บังคับใคร”

“ท่านรับสั่งให้ทำซีดีครบ 51 จังหวัด ส่งไปทุกจังหวัด ขายกันเองแล้ว ยกเงินให้ พอ.สว.จังหวัดนั้น ก็เตรียมหมดแล้วขาดปัตตานี นราธิวาส พอดี

เขามาร้องที่ศิริราช ส่วนอื่นทำเรียบร้อยแล้ว เอาไปถวายท่าน เอาร่างให้ท่านดู ท่านก็ออกแบบของท่านเอง และนี่คือสิ่งตกค้างอยู่สำหรับมูลนิธิ พอ.สว. กับท่าน เป็นสิ่งที่จะได้รำลึกถึงพระองค์ท่าน”

ไผ่พระทัย

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ตั้งแต่ปี 2539 ได้เสด็จไปเยี่ยมพื้นที่ทั้ง 51 จังหวัดครบทุกจังหวัดถึง 3 รอบ

“เราจะมีแผนไปให้ท่าน คือท่านรับสั่งมาว่าจะไปตรงนี้ๆ นะ ท่านมีสมุดพก มีแผนที่ประเทศไทย แล้วก็จะมีเชิญผู้ปฏิบัติคือพวกผมเข้าไป เราก็จะถวายท่านว่าไป 4 จังหวัดนี้ไป 5 จังหวัดนี้ แล้วไปพักประทับแรมที่นี้ ท่านก็บอกว่าต้องไปที่เขาออกหน่วย ไม่ไปที่ศาลากลางหรือโรงแรม อาสาสมัครปฏิบัติงานที่ไหนก็ให้ไปที่นั่น ถ้าเขาไปได้ท่านก็ไปได้ ไปไหนก็ต้องไปจัดที่ใหม่ หาทางมะพร้าวมาปูนั่งกัน ท่านก็ไม่ว่าอะไร นั่งอย่างไรก็ได้ ท่านเข้าไปในพื้นที่ตามภูมิประเทศ และก็จะมีแผนว่าไปวันไหนออกวันไหน ตอนหลังท่านอายุมากขึ้นก็เลยเว้นวรรค บางครั้งต้องเว้นวรรคให้ท่านสักวัน เพราะถ้า 4 วันติดกันนี่เอาเรื่องเหมือนกันนะ”

“ปกติไปที่ก็ 3-4 จังหวัด ต้องให้คุ้ม ยกเว้นภาคกลางที่ใกล้ๆ เช่น แดวเพชรบุรี ราชบุรี จะใช้บินไปบินกลับเพื่อ safe ท่าน เพราะไม่รู้จะพักแรมที่ไหน เสียเวลาเปล่า พวกเราส่วนมากก็โปรด ไปจัดการให้เรียบร้อย ท่านก็ไปปาย ท่านบินชั่วโมงกว่า คนอายุมากนั่งเฮลิคอปเตอร์ชั่วโมงกว่านี่เอาเรื่องนะ”

“ท่านเหมือนไปเยี่ยมอาสาสมัคร เพราะ 51 จังหวัด อย่างเร็วที่สุด 2 ปีถึงจะได้ไปเยี่ยมครั้งหนึ่ง บางทีอาจจะถึง 3 ปี อย่างสมเด็จพระยา 2 ปีมี 24 เดือน 18 เดือนท่านจะใช้เวลาเยี่ยมหมด 48 จังหวัด (พอ.สว.ตอนแรกมี 48 จังหวัด ตอนหลังเพิ่มเป็น 51 ตามจังหวัดที่แยกออกมาคือ

สระแก้ว อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู) และอีก 6 เดือนท่านเสด็จกลับไปสวิตเซอร์แลนด์ ท่านไปใช้ชีวิตปฎุชน เพราะ 18 เดือนนี้ท่านเป็นแม่พระเจ้าแผ่นดิน ไปซื้อปืนวินโดว์ที่ไลซานนี่ไม่ได้ครบ 6 เดือนท่านก็กลับมาทำหน้าที่ พ่อเครื่องบินพระที่นั่งผ่านพรมแดนพม่าเข้าประเทศท่านก็เป็นแม่พระเจ้าแผ่นดิน เพราะ F-5 F-16 จากกองทัพอากาศเข้าปรกอบอารักขาเลย เริ่มเป็นแม่พระเจ้าแผ่นดินตั้งแต่ข้ามพรมแดนมา”

แต่อยู่สวิตสมเด็จย่ามีความสุขอย่างปฎุชน

“ท่านมีความสุขมาก ซื้อปืนวินโดว์ เติชบูเปอร์มาร์เก็ต เหมือนคนธรรมดา บางครั้งคนไทยไปยื่นซื้อซ้างๆ กัน เอ๊ะเสียงคุ้นๆ หันกลับไปอ้าว สมเด็จย่า-กัมมกราบ ท่านรีบดึงขึ้น ฝรั่งไม่เข้าใจเดี๋ยวฉันทาย ท่านรีบดึง”

“พระพี่นางฯ ก็เช่นเดียวกัน ท่านใช้เวลาใกล้เคียงกับสมเด็จย่า ตอนที่ท่านพระพลานามัยแข็งแรงท่านทำได้ เสด็จ 5-6 จังหวัด พอรอบที่ 2 ท่านก็ยังสามารถอยู่ ขึ้นรอบที่ 3 ท่านเริ่มมีอาการประชวร”

“ถ้าใช้คำชาวบ้านทั่วไปก็กำลังติดตลาด คืออย่างนั้นะครับ ภาพเดิมคือสมเด็จย่าแล้วท่านเข้ามาซ้อน บังเอิญว่าคนที่มาซ้อนเป็นลูก เพราะฉะนั้นจะซ้อนได้ง่ายกว่า คนที่เข้ามาซ้อนภาพเดิมใหม่ๆ ก็อาจจะสังเกตหนึ่ง ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ได้รับกลับมาจะเหมือนแม่ท่านไหม คำนี้ท่านรับสั่งเอง แต่ผลสุดท้ายสิ่งที่ได้รับกลับไปเท่าเทียมกัน และก็ค่อนข้างจะดี ท่านก็มั่นใจขึ้น ทุ่มงานเต็มที่ ตอนหลังท่านมั่นใจมากขึ้น รู้ด้วยความรู้สึก สือได้โดยไม่ต้องอธิบาย”

เล่าว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ แม้ไม่ได้ทรงศึกษามาทางแพทย์ แต่ก็ใส่พระทัย

“ท่านไม่ได้มาด้านการแพทย์ ก็เข้าใจโดย

สัญชาตญาณโดยทั่วๆ ไป ท่านจะถามหมอในพื้นที่ว่าคนนี้เป็นอะไร จะรักษาอย่างไร เราจะช่วยเหลือเขาอย่างไรจะส่งไปที่ไหน ท่านถามหมด อาสาสมัคร พอ.สว.ก็จะกราบทูล”

“แล้วท่านไม่ลืมนะ บางที่ท่าน mark ไว้แล้วจะถามกลับมา ขอรายงานกลับมาว่าผู้ป่วยเป็นอย่างไร เราผู้ปฏิบัติต้องระมัดระวังให้ดี ทางจังหวัดเขาก็รู้ว่าท่านตาม ต้องรายงานว่ามีที่แล้วเป็นอย่างไร ท่านจะตามผล ตามจนต้องระวังใครสั่งแล้วไม่ทำก็รู้สึกมันไม่ดีกับท่าน ที่จริงไม่ใช่สั่ง-ท่านขอให้ทำ เรื่องนี้ไม่มีการสั่งเพราะเป็นอาสาสมัคร ท่านก็ไม่เคยสั่งอะไร”

สืบสานสมเด็จพระ

พอ.สว.เป็นองค์กรที่ค่อนข้างใหญ่ มีอาสาสมัครกว่า 49,000 คน บางจังหวัดเกือบพันคน

บางจังหวัดเกือบสองพัน

“ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข และก็มีแพทย์ทหาร แพทย์เอกชน แพทย์ตำรวจ พยาบาล ถ้าติดยานกองทัพเรือก็เป็นแพทย์ทหารเรือเป็นอาสาสมัครด้วย ถ้าอยู่ขีดทหารบกเช่นปรานบุรี ก็มีหมอทหารบกเข้ามาช่วย เราเปิดกว้างรับทุกฝ่าย อาสาสมัครของมูลนิธิ กระทรวงสาธารณสุขจะเป็นหลัก เพราะว่าเป็นฐานใหญ่ มีทั้งบุคลากร มีทั้งเครื่องมือเครื่องมือโรงพยาบาลที่จะรับ”

คุณหมอยืนยันว่า พอ.สว.จะต้องสานงานต่อไป

“พอ.สว.ต้องทำต่อเนื่อง เพราะว่าจะช่องว่างบางอย่างในประเทศไทย เรายอมรับว่าตอนนี้งานของกระทรวงสาธารณสุขขยายไปลึกมาก แต่บางอย่างก็ยังไม่เต็มทีนัก ก็ถือว่าเป็นส่วนเสริมและเป็นจิ๊กซอว์อีกตัวหนึ่ง เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่ให้กับประชาชนที่ยากไร้ แต่ถามว่าใครจะมาเป็นต่อ เป็นคำถามตลอดเวลา 2 วันนี้”

“สมเด็จย่าท่านเขียนไว้ในตราสาร ตราสารเหมือนรับสั่งพินัยกรรมนั่นแหละ ถ้าไม่มีท่านก็ขอให้ทายาทโดยธรรมดูแลต่อ ถ้าทายาทโดยธรรมมีหลายพระองค์ ก็ให้เลือกเอาเองว่าจะเอาพระองค์ไหน ท่านใช้คำว่าพระองค์ ทายาทโดยธรรมก็รู้ว่าใคร ด้วยเหตุนี้พระเจ้าอยู่หัวทรงมีรับสั่งให้สมเด็จเจ้าฟ้ากรมหลวงฯ มาดูแลแทน ภายหลังพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จย่าเรียบร้อยแล้ว และยังมีข้อสองอีก ถ้ามีการยุติมูลนิธินี้ สรรพสิ่งของทุกอย่างยกให้กระทรวงสาธารณสุข สำหรับเงินสดพันบัตร์ ยกให้กับมูลนิธิอานันทมหิดล ท่านสั่งล่วงหน้าไว้เรียบร้อยแล้ว จะเห็นว่า 2 อันที่ท่านรับสั่งไว้ กระทรวงสาธารณสุขก็เพราะ back up งานมาตลอดตั้งแต่ปี 2512”

เรื่องเงินทุนบอกว่าไม่มีปัญหา

“สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เป็นมูลนิธิขึ้นมาเมื่อปี 2517 เกรงว่าค่าใช้จ่ายจะไม่พอ ที่ผมเล่าว่า 6 เดือนท่านกลับไปสวิตเซอร์แลนด์ท่านเก็บเงิน ท่านใช้จ่ายน้อยเก็บเงินเพื่อมาสนับสนุน ดูแลผู้ป่วยบ้างให้ตำรวจตระเวนชายแดน ให้โรงเรียน ท่านเป็นห่วงว่าค่าใช้จ่ายจะขยายวงเพราะเพิ่มเป็น 51 จังหวัดก็เลยตั้งมูลนิธิขึ้นมาปี 2517 ท่านลงทรัพย์สินส่วนพระองค์ก่อน 1 ล้านบาท ปี 2517 เงิน 1 ล้านสูงนะครับ และก็มีพี่น้องประชาชนร่วมถวาย ปัจจุบันมี 600 กว่าล้านใช้ดอกผลมาบริหารจัดการ ก็ใช้ดอกผลปีละ 30 กว่าล้าน สมเด็จย่าท่านไปขอรัฐบาล ตอนนั้นท่านจอมพลถนอมเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านขอให้รัฐบาลมาช่วยบ้าง จอมพลถนอมก็เอาเงินกองสลากมาให้ก่อน 3 แสนบาท และหลังจากนั้นก็เข้าสู่ระบบงบประมาณของชาติ เป็นเรื่องเป็นราวเลย ผ่าน

งบประมาณโดยผ่านกระทรวงสาธารณสุขเป็นที่เลื่อง ผ่านช่องนี้เข้ามาที่ พอ.สว. และก็จะได้เพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ ปัจจุบันนี้รัฐบาลให้มา 36 ล้านบาท รวมกับดอกผลก็ 70 กว่าล้านบาทที่ใช้อยู่ ซึ่งเป็นเม็ดเงินที่เห็น”

“แต่ไม่ balance กับคนไข้ที่มี เพราะตั้งแต่ปี 2512 มาคนไข้ที่ record ได้กว่า 17 ล้านคน ทั้งหนักทั้งเบา ท่านคิดหรือว่าเงิน 70 ล้านจะพอ ไม่พอ แล้วใครจะเป็นคนชดเชยตรงนี้ กระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัย โรงพยาบาลศิริราช คนไข้ที่เราส่งมา ผ่าตัดหัวใจค่าใช้จ่ายร้อยแปด โดยตามมารยาทให้เก็บเงินมูลนิธิ เพราะท่านสั่งไว้ พวกนี้ก็จะเก็บบ้างไม่เก็บบ้าง ถวายบ้าง ตัวเลขพวกนี้ไม่สามารถ record ได้ว่าค่าใช้จ่ายจริงๆ เท่าไหร่ มันเป็นเรื่องของจิตใจว่าจะให้ ตรงนี้บอกไม่ได้เลยว่าค่าใช้จ่ายไปไหนหมด ควรจะมากกว่านี้ เอ๊ะทำไมคนไข้เป็นแสนๆ คน เฉลี่ยแล้วคนละ 10 บาท เป็นไปได้อย่างไร เพราะมีบุคลากรไม่ต้องเสียเงินเดือน เป็นอาสาสมัคร กระทรวงสาธารณสุขเป็นหลัก ศิริราชก็ไม่เก็บ รามาธิบดี แต่ถ้าเขางงๆ เขาก็เก็บบ้าง เก็บเราก็ไม่ว่าเพราะจริงๆ เราก็ต้องจ่ายอยู่แล้ว”

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เป็นองค์ประธานหลังพระราชทานเพลิงศพสมเด็จย่าปี 2539 “ถ้าคิดว่าครบรอบพอดี ปี 2538 สมเด็จย่าสวรรคต ปีนี้ 2550 ก็ 12 ปี เป็นการสูญเสียครั้งที่ 2 ที่ค่อนข้างกระเทือน แต่อีกสักพักมูลนิธิ ก็จะต้องหลักได้”

คุณหมอบอกว่างานมูลนิธิฯ ทำด้วยอาสา ไม่เกี่ยวกับตำแหน่งในกระทรวง “ผมเป็นอาสาสมัครตั้งแต่ผมเป็นหมอเล็กๆ หมอวัลลภก็เป็นอาสาสมัครตั้งแต่อยู่ราชบุรี ไม่ใช่เพราะเป็นปลัดกระทรวงเป็นรัฐมนตรี ไม่เกี่ยว แต่บังเอิญ

**“พระองค์ท่านเป็นคนตรง
เวลามาก ถ้าภาษาชาว
บ้านก็ตรงเวลาเป้งเลย
จะสายก็เป็นนาทีกินนาก็
เท่านั้นเอง ถ้าท่านไปเร็ว
ด้วยวิธีใดก็ตาม จะให้
ชบวนชะลอ เหตุผลท่าน
บอกว่าเจ้าภาพหรือผู้ที่รับ
รองอาจจะยังไม่
เรียบร้อยจะสร้างความ
ลำบากใจให้เขา”**

หมอพวคนี่เติบโตมาเรื่อยๆ มาเป็นใหญ่เป็นโตใน
กระทรวง”

“ผมเกษียณปี 2542 ตำแหน่งอธิบดีกรม
ควบคุมโรคติดต่อ พระพี่นางฯ ท่านก็ให้มาพบ
ผมไปพบท่านก็เล่าให้ผมฟังเยอะ ก็ถามเรื่อง
พอ.สว. ในช่วงรอยต่อ ที่ผมอธิบายว่าเป็นภาพ
ซ้อนที่เป็นลูก ซึ่งท่านเองใหม่ๆ ไม่มั่นใจว่าการ
ตอบรับจะเท่าแม่ท่านไหม แต่ทันทีที่ลงมาถึงได้
รับเท่ากันจริงๆ”

คุณหมอยุทธเล่าว่า ตามเสด็จมาหลายปี
จนเห็นพระจริยาวัตร เช่นความตรงต่อเวลา

“ต้องใช้คำว่าท่านเป็นคนตรงเวลามากๆ
ถ้าภาษาชาวบ้านก็ตรงเวลาเป้งเลย จะสายก็เป็น
นาทีกินนาก็เท่านั้นเอง ถ้าท่านไปเร็วด้วยวิธีใด
ก็ตาม เครื่องบินพระที่นั่งบินเร็วไปหน่อย เข้าจุด
ที่ประทับเร็วชนิดหนึ่ง จับเวลาท่านรู้ แล้วจะให้
ชบวนชะลอ เหตุผลท่านบอกว่าเจ้าภาพหรือผู้ที่
รับรองอาจจะยังไม่เรียบร้อยจะสร้างความลำบาก
ใจให้เขา ฉะนั้นเราเข้าตรงเวลาดีกว่า และไม่ใช่ว่า
งาน พอ.สว.อย่างเดียว งานอื่นด้วยไม่ว่าเสด็จ
ที่ไหน ทุกงาน นี่เป็นสิ่งที่ประทับใจเรามากกว่า
ท่านตรงต่อเวลา”

“เล่านอกเรื่องนิดหนึ่ง เวลาท่านเสด็จไป
ไหน เช่นไปคอนเสิร์ตจะเห็นมีผู้ติดตาม ถามว่าผู้
ติดตามเสียเงินไหม ความจริงเจ้าของคนจัดคอน
เสิร์ตเขาไม่เก็บเงินผู้ติดตามหรอก แต่ท่านบังคับ
ให้เสีย ให้ซื้อตั๋วด้วย - เขาให้ฉันคนเดียว ใครไป
กับฉันต้องซื้อตั๋วด้วย ท่านบอกว่าไปกับท่านก็ได้
รับความสะดวกมากแล้ว อย่างไรก็ตามประทับโรงแรม
ต่างจังหวัด เขาให้ฉันคนเดียว ใครไปด้วยต้องจ่าย
ค่าโรงแรม นี่เรื่องจริง อย่าคิดว่าผู้ติดตามไปฟรีนะ
ความจริงเจ้าของเขาให้ฟรีอยู่แล้ว แต่ด้วยคำสั่ง
ท่านต้องเสีย เพราะเขาลงทุน คล้ายๆ ว่าไปกับ
ฉันก็ได้รับความสะดวกสบายพออยู่แล้ว มีรถรับ-ส่ง
ผมเคยถามคนติดตามเสียค่าเครื่องบินไหม เขา
บอกเสียสิ เสียเต็มด้วย ดีไม่ดีท่านขอตั๋วขึ้นมา”

พระองค์ท่านเข้มงวด ถ้าใครทำไม่ถูกต้อง
“ถ้าท่านบอกอย่าทำอะไรทำ ไม่ควรทำ ใคร
ทำขึ้นมาโกรธนะครับ และมีทางเดียวต้องไปขอ
โทษท่าน คนใกล้ชิดกลัวท่านจะตาย ถ้าทำผิด
ท่านดู น่ากลัวเวลาท่านดู แต่ไปขอโทษท่านก็โอ
เค จบ แล้วก็ forget it”

พระองค์ท่านไม่ถือพระองค์ ให้ความสำคัญ
กันเอง “แต่เราคนไทยเจ้านายให้ความเคารพ
นับถือ แม้ท่านจะไม่ถือตัวเราก็ไปทักทายไม่ได้”

หลังสิ้นพระชนม์คนจำนวนมากจึงทราบบว่า
พระองค์ท่านทำเพื่อพสกนิกรอย่างมาก

“ท่านก็ไม่ต้องการทวียอหา ถ้าเพื่อ
สรรเสริญเยินยอเกินความจริงมากไปท่านก็จะไม่
ค่อยชอบ ถ้าพูดกันตรงๆ ท่านโอเค อย่างงาน
พอ.สว.ค่อนข้างเป็นงานที่แข็งแรง ทำมานาน
แล้ว ไม่ต้องไปโฆษณา เป็นเรื่องบุญเรื่องกุศลที่
เราทำกันมา คนกรุงเทพฯ จะไม่รู้จักก็ไม่ว่ากัน
เพราะนี่ไม่ใช่เป้าหมายที่เราจะไปช่วยดูแล”

เท่าที่สัมผัสทั้งสองพระองค์ คุณหมอมอง
ว่าท่านเหมือนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“เหมือนกัน ผมว่าเหมือนหลายอย่าง ท่าน
ได้แม่มาเยอะ เสียงนี้ผลอยู่ นึกว่าเสียงสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวเหมือนกันนะ สอง ความมัธยัสถ์ ใครนั่งโต๊ะ
เสวยต้องกินให้หมดนะไม่หมดท่านว่าให้ด้วย
ท่านบอกคนจนมีเยอะแยะ ท่านได้แม่มาเยอะ
มาก ต้องกินให้หมด ไม่หมดนั่งจนหมด ไม่ได้นะ
ครับ นึกถึงคนอื่นที่เขาไม่มีกิน ท่านจะสอนเสมอ
ในหนังสือแม่เล่าให้ฟังก็มีเรื่องนี้ด้วย”

บอกว่าพระองค์ท่านยุติธรรมอย่างยิ่ง

“ท่านไม่เคยคิดอคติกับใคร ผมสัมผัสท่าน
ไม่ชัดแต่ก็ไม่ห่าง ยิ่งตอนหลังพระอาการหนัก
ทรงยิ้ม ท่านเป็นสตรีที่ยิ้มสวยนะ ดูรูปท่านสมัย
สาว ๆ สบายมาก”

‘พระองค์ท่านยุติธรรม’ ดร.ณัฐสรัญ ลัทธิเสริญ

“
ทุกคนที่ตามเสด็จต้องจ่ายเงินตามที่เราคำนวณ ท่านก็จ่ายเหมือนทุกคน
ท่านจ่ายให้กับกรมวังที่ติดตาม จ่ายเช็คให้คนเอามาให้ครูที่นี่ ทุกอย่าง
ยุติธรรม ไม่มีใครต้องยกเว้น เวลาทีมงานเลี้ยงท่านก็บอกว่าไปคำนวณ
มาคนละเท่าไรแล้วมาบอก ตรงมาเลย ”

ร

องอธิการบดีวิทยาลัยลุ่มแม่น้ำปิงใน
เครือกรุงเทพการบัญชี เลขานุการ
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ไทย ซึ่งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงก่อตั้งขึ้นเมื่อ
ปี 2520 ในฐานะที่เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชา
ภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสให้กับหลายมหาวิทยาลัย
ทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์ เชียงใหม่ เกษตรศาสตร์ และสงขลา
นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

อาจารย์ณัฐสรณ์เข้ามาเป็นกรรมการสมาคม
ชุดที่ 3 เมื่อปี พ.ศ.2525 แล้วก็ไปเป็นเลขานุการ
สมาคมตั้งแต่ชุดที่ 4 มาถึงปัจจุบันชุดที่ 16 จึงทำ
งานใกล้ชิดกับสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ซึ่งทรงเป็น
องค์นายกกิตติมศักดิ์ตลอดมา

อาจารย์เล่าว่าในช่วงก่อตั้งใหม่ๆ ในวาระที่ 1
และ 2 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงเป็นองค์นายกสมาคมที่ทำงาน
เต็มตัว เสด็จมาร่วมประชุมคณะกรรมการตามวาระ
ทุกเดือน “พอวาระที่ 3 ท่านบอกว่าท่านงานเยอะ
แล้วนะ ก็เลยเป็นองค์นายกกิตติมศักดิ์ ไม่ต้องประชุม
ก็ได้ มอบหมายให้อุปนายก 2 ท่านทำการแทน”

อุปนายกคือ ดร.ธิดา บุญธรรม กับคุณหญิง
วงศ์จันทร์ พินัยนิติศาสตร์ ซึ่งทำหน้าที่มาหลายสมัย
ส่วนกรรมการผู้ร่วมก่อตั้งสมาคมเมื่อ 30 ปีที่แล้วก็มี
อาทิ คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร, อาจารย์ธิดา วงศ์
สายัณห์, อาจารย์ลีลา พินิจกุล, อาจารย์เกื้อกูล
เสถียรไทย (มารดาของสุรเกียรติ์ เสถียรไทย) และ
คุณหญิงไซศรี ศรีอรุณ ซึ่งครั้งนั้นยังเป็นอาจารย์
สอนภาษาฝรั่งเศสที่ศิลปากร และบังเอิญพอดีที่เมื่อ
สมาคมจัดงานครบรอบ 30 ปีพร้อมกับเฉลิม
พระเกียรติ 84 พรรษาเมื่อปี 2550 คุณหญิงก็เป็น
รัฐมนตรีวัฒนธรรม

“คุณหญิงจบอักษรฯ จุฬาฯ แต่ไม่ทันเป็นลูกศิษย์
เหมือนความพอดีที่เราจัดงานฉลองสมาคมฯ 30 ปี
และพระองค์ท่าน 84 พรรษา คุณหญิงไซศรีก็เป็น
รัฐมนตรี ก็เลยมาช่วยกันทำงานนี้เมื่อเดือน ต.ค.”

สมาคมเป็นสื่อกลางในการพบปะแลกเปลี่ยน
ทางวิชาการของครูสอนภาษาฝรั่งเศสที่เป็นสมาชิก
ราว 900 คน ให้ทุนการศึกษาทั้งครูและนักเรียน
จัดการแข่งขันประจำปีของนักเรียนภาษาฝรั่งเศสทั่ว
ประเทศ ซึ่งจัดที่เซนต์จอร์จส์ แต่ถ้าเป็นการประชุม
ครูก็จะมาจัดที่กรุงเทพการบัญชี

“สมาคมเราประชุมทุก 2 ปีเพื่อเลือก
กรรมการในช่วงเดือน ต.ค. และก็จะมีการ
ทัศนศึกษาทุกเดือนมกราคมในช่วงวันครู” อาจารย์
ณัฐสรณ์เล่าว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ให้ความสำคัญกับครูทุก
คนอย่างไม่ถือพระองค์

“พอประชุมเสร็จพระองค์ท่านก็จะเสวย
พร้อมกันในห้อง ท่านโปรดที่จะไม่ให้แยกโต๊ะห้าม
แยกคนละห้อง ขอได้อยู่ด้วยกัน เวลาจะมีการ
ทัศนศึกษาครูเป็นเลขาฯ ก็ต้องจัดการ มีอยู่ครั้งหนึ่ง
ไปพม่า เราก็บอกฝ่ายทัวร์ไว้แล้วนะว่าอย่าแยกท่าน
อย่างไรก็ต้องอยู่ในห้องเดียวกัน เขาก็ไปเจอห้อง
อาหารที่ไม่ใหญ่พอ เขาจะแยก พระองค์ท่านบอก
เลยว่าไม่ได้หรอกต้องเอาห้องใหญ่เป็นหลัก และก็
โต๊ะของสมาชิกที่ไปด้วย ถ้าไม่พอค่อยไปอีกห้องหนึ่ง
คือให้มีความรู้สึกว่าได้อยู่ห้องเดียวกัน โปรดอย่างนี้
มากเลย ที่พม่าพวกทัวร์เขาไม่เชื่อเขาแยกท่านไป
ห้องเล็ก พอครูลงไปถึงท่านก็หันมาถาม-ชื่อเดิมครู
ชื่อประมาณ-ท่านหันมาถาม ประมาณ ทำไมจัด
แบบนี้ คือท่านจะชอบแบบกันเอง เสวยอยู่ด้วยกัน”

“กรรมการบริหารสมาคมฯ มี 20 คน ท่าน
เป็นองค์นายก กรรมการจะได้รับการเลือกตั้งมา 13
และแต่งตั้งอีก 7 คือคนที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งแต่
เป็นคนดีเราอยากจะได้มาช่วยงาน ครูอยู่กรุงเทพ
การบัญชีมาตั้งแต่ปี 2518 ต่อมาก็ทำงานอาสา
สมัครให้กับสมาคม ดร.ธิดา คุณหญิงวงศ์จันทร์
ท่านก็เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตอนนี้
เกษียณแล้ว และมีท่านอื่นๆ มาจากโรงเรียนจาก
มหาวิทยาลัย เป็นตัวแทนมาช่วยทำงาน”

สมาคมให้ทุนครูไปศึกษาดูงานที่ฝรั่งเศส ซึ่ง

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงเจราจาขอทุนจาก
รัฐบาลฝรั่งเศสให้

“ตอนนั้นครูที่ได้ทุนก็ต้องสอบ สมัยก่อน
รัฐบาลฝรั่งเศสมีงบประมาณเยอะ ให้ทุนครูไป 2
ปี รุ่นนั้นตอนนี้ก็อายุสัก 54-55 ปี กลับมาพูดได้
ดีมีคุณภาพ มาสอนอย่างมีความมั่นใจ และก็มา
ช่วยทำงานสมาคม ต่อมาก็ขอทุนเรื่อยๆ แต่งบ
น้อยลง ก็ลดเป็น 9 เดือน 7 เดือน ช่วงหลัง
กลายเป็น 2 เดือนเท่านั้น นอกจากให้ครูแล้วท่าน
ก็ยังขอให้นักเรียนด้วย อย่างนักเรียนมัธยมก็มีทั้ง
ศิลป์และวิทย์ ทำไมเราถึงอยากให้เด็กวิทย์ได้
เรียน เพราะจะเห็นว่าฝรั่งเศสเขาจะเก่งทุกสาขา
ไม่ใช่เฉพาะเครื่องสำอางหรือน้ำหอม ฝรั่งเศสเขา
ให้ทุนทุกสาขา แพทย์ ทหาร นักกฎหมาย อย่าง
อ.ดร.อภิชัย จันทรเสน ก็จบ ดร.อังคณา”

“ทุนบางอย่างท่านก็พระราชทานเงินส่วน
พระองค์ แม้แต่ทุนครู ท่านก็ยังห่วงครูที่อายุเยอะ
จะสอบไม่ทันเด็กรุ่นใหม่ ท่านก็ไปเจราจาขอทุนเขา
เรียกว่าทุนฤดูใบไม้ผลิ จะไปเดือน มี.ค.-เม.ย. ช่วง
ปิดเทอมบ้านเรา ของเราคือฤดูร้อนแต่ที่โน่นเป็นฤดู
ใบไม้ผลิ เลยเรียกว่าทุนฤดูใบไม้ผลิ 2 เดือน ขอให้
เขาจัดการเรียนการสอนให้ฟรี เพียงแต่ครูเราต้อง
จ่ายค่าเครื่องบินเอง ปีแรกสุดที่มีการให้ทุนนี้ ปี
2523 ได้ตั้ง 50 ทุน ครูสอนฝรั่งเศสเหมือนเข้าคิว
กัน สักวันหนึ่งฉันจะได้ไป และกลับมาด้วยความ
มั่นใจต่อการสอน”

“ทุนใบไม้ผลิไม่ต้องสอบแต่มีเกณฑ์ที่
ยุติธรรม ท่านจะมาดูเกณฑ์ ท่านบอกว่าต้องเขียน
ให้เขารู้ว่ามีเกณฑ์อะไร ต้องละเอียดรอบคอบและ
ยุติธรรม เราจะให้ครูกรอกใบสมัครว่าอายุเท่าไร

สอนกี่ปี สอนฝรั่งเศสที่คาบ เพราะถ้าไปชนะกัน
ข้างบนว่าที่ปีเท่ากันจะได้มาดูคาบสอน แรกสุดได้
50 ทุน ต่อมาก็ลดลงเหลือ 30 เหลือ 20 ช่วงหลัง
เขางบประมาณไม่มีเลยหยุดไป ทุนนี้ครูต้องออก
ค่าเครื่องบินเอง พระองค์ท่านทรงพระกรุณา
พระราชทานเงินมา 3 แสนนะ ให้เข้าบัญชีไว้เพื่อให้
ครูยืม ไม่มีดอกเบี้ย กลับมาก็ค่อยผ่อนใช้ เท่าไรก็
ว่ามา คือแบบส่งเสริมจริงๆ เพื่อให้มีโอกาสได้ไป”

“ครูที่ได้ทุนใบไม้ผลิรุ่นแรกๆ ท่านไปส่งที่
ดอนเมือง เห็นไหมเอาใจใส่ขนาดไหน” อ.ณัฐสรณ์
ให้ดูภาพเก่าๆ ในวารสารของสมาคม

“เรายังมีกิจกรรมประจำปีให้นักเรียนที่เรียน
ภาษาฝรั่งเศสทั้งระดับมัธยมและอุดมศึกษามาแข่ง
ขัน เช่นแข่งขันร้องเพลง แข่งขันบทสนทนา
กล่าวสุนทรพจน์ เป็นภาษาฝรั่งเศส ท่านก็จะเสด็จ

เพื่อพระราชทานรางวัลให้ทุกปี"

นอกจากนี้ยังมีโครงการทัศนศึกษาภาคฤดูร้อน ซึ่งเด็กนักเรียนนักศึกษาต้องเสียเงินเอง แต่สมาคมจัดการให้โดยไม่คิดค่าอะไร เช่นปีนี้ที่กำลังจะไปฝรั่งเศส-เบลเยียม-เนเธอร์แลนด์ เป็นเวลา 1 เดือน

"ตอนนั้นท่านได้รับเชิญให้ไปดูงานการศึกษาที่ฝรั่งเศส ก็ไปหลายเมือง รัฐบาลเขาจัดให้ ก็มีเมืองหนึ่งคือเมือง BREST อยู่เกือบสุดปลายตะวันตกเฉียงเหนือ ท่านเสด็จไปเมืองนี้ มีศูนย์ภาษาชื่อว่า International Center of Language Study ท่านก็ไปดู โอ้ มันดีจัง เหมือนกับว่าเด็กได้กระทบไหล่กันทั่วโลก มาจากสเปน สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี จีน ลาว มาเรียนฝรั่งเศส ท่านก็กลับมาบอกครูว่า ประมาณพาเด็กไปที่นี้ ดีมากเลย อันนี้จะเป็นทุนส่วนตัว ไปซัมเมอร์คอร์สเดือน เม.ย. ออกเงินเองก็จริงแต่จะมีการสนับสนุนบางส่วนจากสถานทูตฝรั่งเศส และสมาคมฯ ก็ไม่ได้คิดค่าอะไร อย่างครูที่ไปดูแล้วก็ต้องจ่ายค่าเครื่องบินเอง"

รัฐบาลฝรั่งเศสถวายเครื่องอิสริยาภรณ์แด่สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎฯ หลายครั้ง

"ท่านเป็นเหมือนผู้เชื่อมความสัมพันธ์ของประเทศทั้งสอง นำมาซึ่งประโยชน์ทั้งครูและนักเรียนเพื่อให้ได้ใช้ภาษาขึ้น เพราะครูและนักเรียนจะมั่นใจก็ต่อเมื่อได้เห็นจริง รุ่นใหม่นี้ก็จะเดินทาง 30 มี.ค.-30 เม.ย. และเพื่อให้เห็นประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส อ.ธิดาก็แนะนำว่าควรจะมีการไปต่อ เช่น เบลเยียม เนเธอร์แลนด์"

"แต่ท่านไม่ได้เสด็จไปฝรั่งเศสมานานแล้ว ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าสุวรวงศ์ ความจริงท่านอยากจะไปดูคอนเสิร์ตเมื่อน้ำร้อนที่แล้ว ได้ข่าวมาว่าท่านก็ขอไปสักครั้ง แต่คุณหมอดูแล้วว่าไม่ได้ ท่านชอบ

เสด็จทอดพระเนตรภาพยนตร์นะ เดือนละครั้งทีดิสคัฟเวอร์ ตั้งแต่สิ้นปีก่อนโน้นเสด็จไม่ได้ หมอต้องถวายรักษาด้วยสิไมทานจะติดเชื้อง่าย หนึ่งเรื่องสมเด็จพระนเรศวรฯ ก็เอาไปฉายที่โนนรัง โดยไม่ได้ฉายในห้อง ฉายกลางแจ้งเพื่ออากาศจะได้ระบาย"

ประหยักรและละเอียกร

อาจารย์ณัฐสรณ์เล่าว่าพระองค์ท่านแนะนำครูให้สอนอย่างมีความสุข

"มักจะให้ยกตัวอย่างให้เห็นในชีวิตประจำวัน และให้รู้สึกมีชีวิตชีวาในการสอน ให้เด็กสนุกด้วย"

เวลาเป็นอาจารย์ท่านเข้มงวด

"เข้ม หมายความว่าถ้าทำตามกฎระเบียบให้ถูกต้องแล้วก็ไม่มีอะไรต้องห่วงนะ ครูทำงานกับท่านมานาน ครูก็ตรงไปตรงมา ละเอียดยอยู่แล้ว ไม่พลาด ไม่เคยถูกดู"

"ถ้าทำถูกไม่มีดู ท่านเป็นคนมีเหตุมีผล และก็สอนให้ประหยัด ตอนครูเข้าไปรับงานเป็นเลขานุการใหม่ๆ ครูใช้ซีร็อกซ์ สมัยก่อนใช้กระดาษโรเนียว ครูทำรายงานการประชุมก็ใช้ซีร็อกซ์ เครื่องสมัยก่อนมันไม่ทันสมัย จะพลิกหน้าพลิกหลังก็ติดแล้วเสียทั้งแผ่น ครูก็เลยต้องใช้กระดาษหน้าเดียว พอท่านเห็นก็ถามว่า ประมาณ ทำไมใช้หน้าเดียว เราก็อธิบายให้ฟัง ท่านก็เข้าใจ คืออธิบายได้ เวลาเลี้ยงอาหารบุฟเฟต์ท่านจะบอกให้ตักเท่าที่พอทาน อย่าให้เหลือ"

ที่ตั้งสมาคมปัจจุบันอยู่ในพหลโยธินซอย 2 อ.ณัฐสรณ์ชี้ให้ดูภาพเก่าในวารสารสมาคม "ภาพนี้คือที่ทำการสมาคม ท่านสมณะนะ ดูที่ประทับเก้าอี้ท่านธรรมดามากเลย"

"เป็นทาวนเฮาส์เผด็จการสเปน มีมูลนิธิส่งเสริมการเรียนภาษาฝรั่งเศสอยู่ด้วยกัน ท่านชื่อไว้

เราก็จะเรียกตำแหน่งท่าน บางที่ท่านมีงาน
เสร็จเยอะก็จะไม่กลับวังเลอดิสจะพักที่นี่ เพื่อพัก
ผ่อนแล้วเปลี่ยนฉลองพระองค์ไปอีกงาน ท่านก็ให้
สมาคมฯ ได้ใช้เป็นที่พักประชุม กรรมการจะไปที่นี่
เดือนละครั้ง”

“สมาคมเก่าอยู่ในซอยอรุณกิจ ราชครู ตรง
นั้นเข้า-ออกยาก เลยย้ายไปที่พหลโยธิน ขนย้าย
ของมามีโดยมีตำรวจช่วยขนมาที่บ้านนี้ พอขนของลง
ของท่านก็จะมีตู้ใส่หนังสืออยู่อีกด้านของบ้าน ท่าน
ก็บอกประมาณไปเลือกตู้ เลือกด้วยความเกรงใจได้
มา 2 ตู้ใหญ่ ท่านก็บอกว่าถ้าไม่พอให้ไปเลือกให้
พอนะ ครูก็ไปตามสั่ง ก็ไปเลือกมาจนเต็มฝาของ
ฝ่ายเรา ท่านพาแขกเดินจากอีกฝั่งมาถึง ท่านบอก
โท ประมาณเลือกของฉันมาหมดเลย แล้วเราก็ขอ
ให้ตำรวจช่วยจัดหนังสือใส่ตู้ พอท่านมาเห็น ประมาณ
ทำงานรวดเร็วและเรียบร้อยมาก ครูยังจำประทับใจ”

เลขาธิการสมาคมยังเปิดให้ดูภาพการเลือก
ตั้งกรรมการ บอกว่าต้องมีคนกลางมานับคะแนน
อย่างโปร่งใส และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ก็ทรง
ลงคะแนนด้วย

“ท่านก็เลือก จะเห็นได้ว่าโปร่งใสและ
ยุติธรรม ต้องหากรรมการกลางมานับคะแนน”

“เลือกตั้ง 13 อีก 7 คนแต่งตั้ง เราเห็นใคร
ที่จะช่วยงานเราได้ก็ขอเชิญและขอแต่งตั้ง เพราะเขา
อาจจะไม่เป็นที่รู้จักในหมู่ครู อาจจะได้รับการเลือกตั้ง”

เล่าให้ฟังว่าเมื่อสมาคมจัดทัศนศึกษาสมเด็จพระ
พระเจ้าพี่นางเธอฯ เสด็จทุกปี ส่วนใหญ่ไปใน
ประเทศ “จะมีไปต่างประเทศก็แค่ลาว ไปเวียง
จันทน์ จำปาสัก และกัมพูชา พอเศรษฐกิจไม่ดีท่านก็
บอกว่าให้อยู่ในเมืองไทย”

“ครูก็ต้องไปทำโครงการ ถ้าไปแค่วันเดียว

ครูต้องไปสำรวจเส้นทางเอง จะไปทานข้าวที่ไหน
แต่ถ้าไกลเราก็ต้องใช้ทัวร์มาประสานงานกัน แล้วก็
ต้องทำกำหนดการ ต้องทำอะไรเยอะมาก ให้ถูกต้อง”

“ต้องส่งให้ท่านเพราะว่าท่านจะมีคณะตามเสด็จ
เราต้องจองไว้ให้คณะตามเสด็จ 20 คน ทุกคนที่
ตามเสด็จต้องจ่ายเงินตามที่เราคำนวณ ท่านก็จ่าย
เหมือนทุกคนนะ ท่านจ่ายให้กับกรมวังที่ติดตาม จ่าย
เชิ๊คให้คนเอามาให้ครูที่นี่ ทุกอย่างยุติธรรม ไม่มีใคร
ต้องยกเว้น เวลาถึงงานเลี้ยงเช่น อธิดาเกษียณมีงาน
เลี้ยง ท่านก็บอกว่าไปคำนวณมาคนละเท่าไรแล้ว
มาบอก ตรงมากเลย สมัยก่อนที่ตั้งสมาคมฯ เราก็
ไม่มีทุน รุ่นแรกค่าน้ำชายังต้องลงขันกัน จนหลังเรา
มีกิจกรรมบ้างก็จะมีทุน ฝากธนาคารเท่าที่จะพอใช้
ดอกเบี้ย แต่ท่านสอนให้ประหยัด มันคือธรรมชาติ
เลยที่เราจะทำแบบนี้กันอยู่แล้ว ไม่ฟุ้งเฟ้อ”

ถามว่าทำงานกับพระองค์ท่านมา 25 ปี
อาจารย์ประทับใจอย่างไรบ้าง

“ครูประทับใจที่ว่าท่านทำงานละเอียด
รอบคอบ และยุติธรรม ชอบความยุติธรรมของท่าน
มากๆ มีเหตุผล ไม่ใช่ว่าทุกอย่างจะต้องอย่างนี้
แต่บอกมาได้ ท่านรับฟังและเข้าใจ ท่านจะรับสั่ง
สั้นๆ ได้ใจความชัดเจน อย่างครูทำจดหมายขอ
ใช้พระนามท่านเป็นชื่ออาคารกรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์ วิทยาลัยลุ่มแม่น้ำปิง ก็มีคนเล่าว่า
เพราะครูทำจดหมายสั้นและได้ใจความ แต่บาง
แห่งขอมาเกินเรื่อง 2-3 หน้า ก็เหมือนเราตรวจ
งาน เยอะๆ ก็เก็บไว้ก่อน เอาสั้นๆ ก่อน”

เวลาประชุมก็ให้แสดงความเห็นเต็มที่

“แสดงความเห็นได้ ท่านฟัง อธิดาเป็นคน
แสดงความเห็นดีมาก ท่านจะรับสั่งอ้อมๆ ว่าฉลาด
ถ้าเรื่องอย่างนี้ต้องให้อธิดาทำ”

รองค์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นนิสิตเกษตรฯ รุ่นแรกที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เสด็จไปเป็นพระอาจารย์

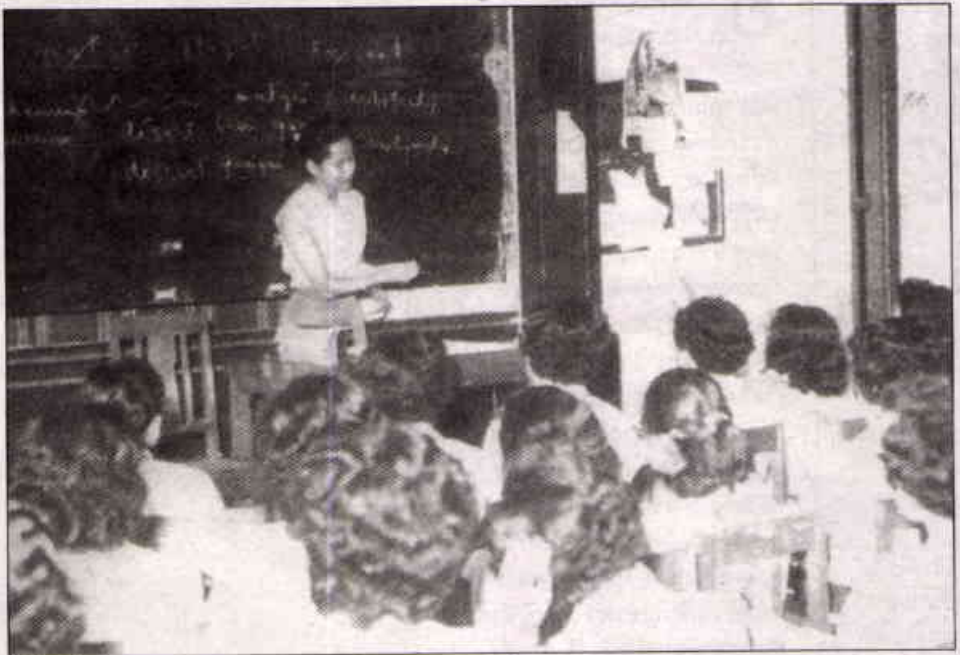
พิเศษสอนวรรณคดีฝรั่งเศสในปี 2519 เป็นเวลาหนึ่งเทอม เธอเล่าว่าตอนนั้นยังไม่มีภาควิชาภาษาฝรั่งเศส อยู่ในภาควิชาภาษาต่างประเทศของคณะวิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ และมีนิสิต 5 คนเท่านั้น

“พอเราได้รับทราบก็ตื่นเต้น แต่มีความกังวลว่าเราจะปฏิบัติตัวอย่างไร ท่านเสด็จมาสอนต้องใช้ราชาศัพท์อย่างไร แต่พอท่านมาถึงความกังวลก็หายไปสิ้นเชิง ท่านเป็นพระอาจารย์ที่เรียบง่าย บอกพวกเราตั้งแต่ชั่วโมงแรกว่าอย่าวิตกกังวล การพูดจาให้เหมือนวิชาที่เรียนปกติ ไม่ได้ใช้ราชาศัพท์ เราจึงค่อยคลายความตื่นเต้นลง”

“ท่านปลูกฝัง ตอนเป็นนิสิตไม่เข้าใจเป็นอาจารย์มองย้อนกลับไปถึงเข้าใจ ท่านจะให้เราค้นคว้าก่อน มีงานให้เราเตรียมตัว ท่านสอนให้เราเตรียมตัวค้นคว้าเอง มี text มาให้อ่านแล้วถามทีละคน มี 5 คนท่านเรียกชื่อเรียงซ้ายไปขวาขวาไปซ้าย คิดอย่างไรกับงานชิ้นนี้ บทกวีภาษาฝรั่งเศส ถ้าเราตอบไม่ได้ท่านจะค่อยๆ ถ่ายทอดความรู้ให้เรา ทั้งไวยากรณ์เนื้อหา คำศัพท์ต่างๆ เราเตรียมตัวอย่างมากในวิชาของท่าน ไม่ลืมเลยบรรยากาศที่ท่านสอน”

“นอกจากให้ความรู้ ในบทกวีท่านสอดแทรกปรัชญาชีวิต ท่านเน้นมากเรื่องเวลา ในบทกวีเวลาแห่งความสุขผ่านไปเร็ว เมื่อตอนมีชีวิตมีความสุขให้รีบไขว่คว้าดักดวงไว้ แต่เวลาในทุกซ์จะทำอย่างไร เสร้าโคกร่องให้ดีโพยดีพายไทม กวีเมื่อมีความทุกข์โสเภรีก็มาแต่งกลอนใช้พลังแห่งความผิดหวังมาแปรเป็นเรื่องดีในชีวิต เป็นคติประจำใจว่าเมื่อมีความสุขก็ให้ชื่นชม เมื่อมีทุกข์ก็อย่าเฝ้าพลาญตัวเอง จะบอกนิสิตอย่างนี้”

อาจารย์สุพรรณิเล่าว่าทุกรุ่นที่เรียนจบพระองค์ท่านโปรดให้เข้าเฝ้าฯ ที่วังสระปทุม

ทรงสอนที่จุฬาฯ ปี 1952

พระอาจารย์ผู้เรียบง่าย ดร.สุพรรณิ จันทน์คราญ

“ในบทกวีท่านสอดแทรกปรัชญาชีวิต ท่านเน้นมากเรื่องเวลา ในบทกวีเวลาแห่งความสุขผ่านไปเร็ว เมื่อตอนมีชีวิตมีความสุขให้รีบไขว่คว้าดักดวงไว้ แต่เวลาในทุกซ์จะทำอย่างไร เสร้าโคกร่องให้ดีโพยดีพายไทม กวีเมื่อมีความทุกข์โสเภรีก็มาแต่งกลอน ใช้พลังแห่งความผิดหวังมาแปรเป็นเรื่องดีในชีวิต เป็นคติประจำใจว่าเมื่อมีความสุขก็ให้ชื่นชม เมื่อมีทุกข์ก็อย่าเฝ้าพลาญตัวเอง จะบอกนิสิตอย่างนี้”

พระราชทานเลี้ยง “ใครไปเรียนต่ออย่างดีฉันไปเรียนต่อ ท่านให้เข้าเฝ้าฯ ที่วังเลอดิส ให้แนงค์คิดว่า จะเรียนต่อสายไหนอย่างไร พระราชทานเสื้อผ้าที่เคยใช้ตอนประทับที่สวิส พระราชทานเงินซื้อพจนานุกรม เมื่อท่านเสด็จฝรั่งเศสก็ให้พวกเราเข้าเฝ้าฯ ทุกครั้ง ลูกศิษย์อยู่ที่ไหนถามสารทุกข์สุกดิบ ดิฉันแต่งงานมีครอบครัวท่านให้เข้าเฝ้าฯ ในวัง เป็นพระมหากษัตริย์คุณอย่างยิ่ง”

ทรงเป็นพระอาจารย์ที่เรียนง่าย แต่เข้มงวดเอาใจใส่

“ลูกศิษย์ทุกคนท่านจะตรวจงานละเอียด แล้วมาเฉลยทีละคน ใครทำผิดตรงไหน ดิฉันตรงไหน วันไหนท่านชมเรากับลามบลิ้ม ท่านแย้มพระสรวลเราก็จะมองตากันดีใจ”

ทรงเป็นพระอาจารย์ที่เข้มงวดไหม?

อาจารย์สุพรรณียบอกว่าพระองค์ท่านเคร่งครัด และเน้นความถูกต้อง

“ท่านเคร่งครัด สิ่งที่สำคัญเมื่ออยู่หน้าพระองค์ท่านคือความถูกต้อง ท่านให้อ่านหนังสือมาอ่านมาหรือเปล่า ถ้าให้อ่านทำไมตอบไม่ได้ ความถูกต้องที่ท่านปลูกฝัง ทุกอย่างท่านบอกล่วงหน้าแต่เราจะเกร็งมากกว่าปกติ ทำให้เข้าใจว่าโอเคเราต้องเตรียมตัวนะ ทำให้เราจำได้ไม่ลืม”

สิ่งหนึ่งที่เธอไม่เคยลืมคือน้ำเสียงของพระองค์ท่านเมื่อตรัสภาษาฝรั่งเศส

“ท่านพูดภาษาฝรั่งเศสเพราะมาก เป็นแรงบันดาลใจทำให้อยากเป็นอาจารย์ อยากเรียนต่อทางภาษาฝรั่งเศส เพราะความประทับใจ”

พระจริยวัตรที่ตรงกันตามคำบอกเล่าของทุกคนคือสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงตรงต่อเวลา

“ท่านให้ความสำคัญเรื่องเวลา ปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง ในโคลงกลอนต่างๆ ถ้ามีเรื่องเวลาจะขีดเส้นได้ เวลาผ่านไปเร็วจะทำอะไรให้รีบทำเวลามีน้อยต้องทำตัวให้ดี ท่านสอนผ่านโคลงกลอน”

“ท่านเสด็จมาสอนมีรถตำรวจนำมากันเดียว บางวันสมเด็จพระเจ้าเสด็จมารอรับ เราไปส่งเสด็จจิตใจมากได้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าฯ”

